

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szerint.

Az erkölcstelen főváros.

Irta: **Honvéd Atilla.**

Az a hallatlan botrány, amely a gróf Szapáry László nevével kapcsolatos és a melynek végső szála a társadalmi és politikai prostitúció posványában vesznek el, az egész világ előtt pellengérré állítja a magyar nevet. A hazaárulással egyenlő bűn követtetettel s nem lakol érte senki. A büntető törvénykönyvünkben nincs szó arról, hogy az, aki a képviselőket megveszi, büntethető-e. Ha a képviselőjelöltre bizonyul rá, hogy a választóit itatta-etette, vesztegette, a törvény üldözi, bünteti, de azért a választást a törvény nem ellenőrzi. Tehát csakis az ellenfél panaszára üldözhető ez a bűn is, nem pedig hivatalból, sőt nagy összeget (3000 koronát) kell letétbe helyezni a panaszosnak az esetleges eljárási költségekre, mert a törvény szigora csakis pénzért, a nyomozási költségek biztosítása mellett üldözi a néprontót.

De most állítsuk szembe a kérdést: ki a nagyobb bűnös? Az-e, aki a választók százait-ezreit vásárolja meg, vagy az-e, aki a törvényhozót, a megválasztott képviselőt? Kétségtelenül az utóbbi. Hát van-e igazság? A választók megvesztegetőit üldözi a törvény, ha pusztán némi kikötésekkel is, ellenben a képviselő megvesztegetőjét nem üldözi. Tehát a törvény értelmében a képviselőt, ha lehet, szabad megvásárolni. Ha nem sikerül, akkor az ocsmány kísérlet büntetlen marad. Minő nagy mulasztást követtek el a büntető törvénykönyv megalkotói.

Ha a szegény ember két koronával akarja megvesztegetni a rendőrt, hogy a szemetet ne lássa meg a háza előtt, akkor szigorúan megbüntetik, mert a rendőr a hivatalos hatalom tartozéka, köztisztviselő, — ellenben gróf Szapáry László fiúmei kormányzó százazrekkel vesztegetheti meg a képviselőket, nem büntethető, mert a törvényhozás tagjai nem köztisztviselők. Tehát az egész törvényhozói testületet büntetlenül meg szabad vásárolni. A büntető törvénykönyv ezen hiányát haladéktalanul pótolni kell.

De térjünk vissza a vesztegetési botrányra. Dienes Mártont sem ezért közzétetik, hanem csalásért, váltóhamisításért, ovadek sikkasztásért. Ha a kárt megtéríti, akkor büntetőjogi szempontból becsületes ember marad. Az elfogadási parancsot mért nem adták ki ellene hamarabb, hiszen a bünt már régebben elkövette? Erre is megfelelünk. A budapesti rendőrségnek volt oka kiméletesen bánni a volt képviselő urral? Nem lehetetlen.

Ebben a förtelmes ügyben az erkölcstelen főváros szennyes alakjainak egész serege vonult föl. A kegyelmes és méltóságos urak, a nemzeti kaszinó tagjai, a megvásárolható és mindenre kapható, piszkos tollú, elaljasodott lelületű újságírók, uzsorások, pénzügy-nökök és a pénzen vásárolt szerelem ronda nyoszolyáján élősködő nök.

Undorító látvány. Hát ilyen a magyar főváros, a bálványozott Budapest? Ilyen. A posványba fullad ott az erkölcs, tisztesség, becsület — és egyetlen mozgató elem van ott csupán: a pénz, a mely az országból fölvándorol oda és különböző csatornákon eljut az állampénztártól az utolsó rima harisnyaszáráig.

És a világ ebből ítéli meg a mi közállapotainkat. Szégyen és gyalázat.

Szeged és Délmagyarország.

I.

Szeged városát nem hiába nevezzük a magyarság végvárának. Az is. Dél felé a határ már idegen. A magyar szó elvész a sokféle nemzetiségek áradatában. Az ország hivatalos nyelvét tulharsogja a német, szerb, bolgár, tót és oláh szó.

Szeged tiszta, törzsökös magyar város, tehát méltán veszi kezébe a nemzeti törekvések lobogóját. Az alakulóban levő D. M. K. E. székhelye nemzetiségi város, mint pl. Temesvár nem is lehetne, hiszen mi biztosítékot nyújthatna a nemzeti törekvéseknek?

Innen, a törzsökös magyar földről, a Tisza-Maros szögéről kell irányítani a magyarság mozgalmát. Szeged a kiinduló pont úgy a Bácska, mint a Bánát felé. Ezért kellene Szegednek megyeszékhely, egyetem, gazdasági főiskola, püspöki székhely stb., — mert mentül erősebb, nagyobb és gazdagabb Szeged, annál erőteljesebben sugározza ki magából a magyarság éltető melegét.

Szomorú dolog, hogy a magyar kormány még nem látta be mindeddig, milyen fontos szerep vár Szegedre, amelynek népe azért nem képes nemzeti hivatásának magaslatán állani, mert még egyre az árvíz okozta adósságokat kénytelen nyögni és sínyleni fogja még 30 esztendőig. A magyar országgyűlésnek régen be kellett volna látni ezt és el kellett volna engedni e város tartozásait, hogy a fölszabaduló anyagi erőit nemzeti hivatásának betöltésére fordíthassa teljesen.

Szeged még a saját határához közel eső falvakra sem tudott hatni. Itt van a szomszédos Szőreg. Lakosainak kétharmad része magyar, egyharmada szerb — és bár a magyarság számbeli túlsúlyban van, a képviselőtestület mégis csak felerészben magyar és fölváltva választanak hol szerb, hol magyar bírót. Ez pedig azt mutatja, hogy a magyarság öntudatos érzése nem fejlődött ki a szőregi magya-

rokban, sőt annyira gyöngye bennük a nemzeti érzés, hogy választásokkor a magyarok azon szerbek unokáira adják szavazataikat, akik az 1848. évi szabadságharcban a magyarokat gyilkoltak. Igaz, hogy a szőregi szerbek nagyrészt tudnak magyarul, de csak a szükség kényszere folytán, mert Szeged után élnek. A gazdagabbak már kevésbé tudnak magyarul. A szegedi határtól négy kilométerre vagyunk csak.

Ujszentiván tiszta magyar, míg Ószentiván lakosai felerésze németek és szerbek. A két község jegyzője közös. Nemrég volt a jegyzőválasztás. Két jelölt állt egymással szemben: Jónás János magyar és Drázsics Milos szerb jelölt. Mi történt? A magyarok néhány tisztességes kivétellel a szerb jelöltre szavaztak, a hazafiás németek kivétel nélkül a magyar jelöltre. Így is egyenlők voltak a szavazatok és csak a sorshuzás döntötte el a mérkőzést és Jónás János magyar ember lett a jegyzője e két községnek. A magyarság számára csak a véletlenség mentette meg a két községet, amelyekben úgy a magyar, mint a német iskolát, ahol azonban eddig is tanítottak magyarul, államosítani fogják. Ez a két község csak 10—12 kilométernyire van Szegedtől.

Deszk község lakosainak két harmada szerb, harmada magyar, de a vagyoni túlsúly báró Gerliczy Ferencz révén a magyarság részén van, mégis a község elmagyarosodása nagyon lassan halad, pedig a szegedi határtól csak 8—10 kilométernyire fekszik.

Szegény ember igazsága.

II.

Megemlékeztünk már lapunk egyik előző számában Kelemen Lajos erzsébetvárosi (Küküllő megye) polgár ügyéről, akit hamisított váltó alapján a Magyar-Francia biztosító társaság teljesen kiforgatott vagyonából. Ebben a botrányos ügyben, amelynek égbekiáltó igazságtalanságát keservesen sínyli hat év óta a vezetett Kelemen-család, a bíróságok ellen fordult végre a koldusbotra juttatott Kelemen Lajos és a következő kérelmet intézte az igazságügy-miniszterhez:

Az erzsébetvárosi törvényszék elnökének 112/6—1903. eln. számú értesítésével tudomásomra hozott Nagyméltóságodhoz beadott kéresemre a f. évi július hó 13-án 21159/903. szám alatt hozott határozata, amely határozat által beismertette, hogy Magyarországon a büntető törvénykönyv alkalmazása csak a szegény emberrel szemben alkalmazható, hivatali közegekkel szemben, tekintélyes és pénzaldozatra képes társulatokra nem alkalmazható, alkalmazni nem akarják, mi által szabad kéz adatik arra, hogy felületes eljárások alapján szentesített törvényeink kijátszhatók lehessenek; ha ez mind megengedve van és a bünt elkövetők pártolásban részesülnek: szükségtelen a törvényalkotás, hanem egyéni nézetre kell bízni, nem törvényre alapítva a határozat-hozatalt, amely határozat ellen, habár napnál fényesebben beigazolva van a törvény kijátszása: jogorvoslat-hoz jutni nem lehet. Hogy nem lehet, bizonyítja Nagyméltóságodnak fenn idézett számú válasz-

adása, a mely szerint a váltó-hamisítás jogos, a beismerés hamis váltó jogérvényes, a váltó-hamisításnak a beismerése nem bizonyíték, a károsnak nem áll jogában ártatlanságát és a kártevőknek jogtalan büncselekedetét a bíróság előtt bebizonyítani, a bíróság nem köteles a bűnügyet hivatalból üldözni, a bíróság nem köteles a panaszost panaszával meghallgatni, a bűnügyet felvenni és igazságot szolgáltatni. A bíróság nem köteles a megkezdett bűnügyet befejezni, a bíróság nem köteles a feladott bűnügyben a panaszost, valamint tanút kihallgatni, a bíróság nem köteles a végzést még előleges pénz beküldése mellett is kiadni, a bíróság nem köteles megítélni még azt sem, mit a kártevő a periraltban elismer és még fizetését igéri. A bíróságnak joga van teljes tudatában az igazságtalanságnak Ő Felsege a Király nevében igazságtalan ítéletet hozni és az által szándékos kárt idézni elő. A bíróságnak joga van a kéréshez csatolt niteles és döntő körülményül szolgáló bizonyítéku iratokat elidegeníteni, hogy az itt irtak pátenet nyertek, ez olyan valami, mi más államban fel nem található, csak itt Magyarországon van ez így, azt Nagyméltóságod is beismerte azzal, hogy válszaban ki merete mondani, hogy az ügyemben eljáró bírák ellen a részrehajlás miatt tett panaszom, minthogy arra nézve terhelő adatokat nem szolgáltatottam, felügyeleti hatáskörében nem teheti, ugyszintén megvizsgálás tárgyává sem; azonban utasít, hogy e részben megfelelő bizonyítékkal vélt sérelmem elintézése végett forduljak az illetékes bírósághoz a fegyelmi eljárás végett.

Ha már Nagyméltóságod annyi halmaz büntény elősorolása után terhelő adatot nem talál, akkor bizonyára azok nem büntények és a bíróság is úgy fogja látni, mert azok a törvényt jobban nem ismerhetik, mint Nagyméltóságod, de ha orvosias végett az illetékes bírósághoz fordulni is óhajtának, az illetékes bíróságot miként állapítsam meg, mert az erzsébetvárosi bíróság magát illetékesnek nem tartja, a kolozsvári törvényszék pedig az, a mely ellen akarok fellépni, tehát hozza nem fordulhatok, a budapesti törvényszék az illetékességet el nem ismeri, el nem ismeri a méltóságos Kuria, el nem ismeri a korona ügyész, el nem ismeri Nagyméltóságod: tehát ki legyen az illetékes bíróság ezek után? En tudom az el nem ismerés jogát, mert egyik bíróság sem akar a darázs-fészekbe benyulni. Ha én is nem a bíróságok és a magyar-francia biztosító társasággal lennék szemben, hanem egyszerű magam fajta szegény emberrel, az igazság dűlőre jutott volna hat év alatt, úgy pedig az igazságnak kiderülni nem szabad, nehogy az által sok hivatalnok kenyerét veszíthesse és a bírói tekintély csorbát szenvedjen.

Nagyméltóságú Miniszter úr, belőlem a zaklatásoktól szédült kedélyhangulat beszél. Igazságom érzetében kérem Nagyméltóságodat, hogy tekintettel arra, miszerint a magyar-francia társaság igazságtalanságában engem a váltóhamisítás által a bírói pártfogás következtében anyagilag teljesen tönkre tett; nagyszámú családom szájából a betevő falatot kivette, gyermekeim jövőjét szétzúzta, engem visszatartott a további tevékenységtől, s a ki hasonló család eljárás által több százra menő családot fosztott meg kenyerétől, rég megérdemelte volna, hogy a morális testületek és társaságok sorából törüljék, nem pedig pártolás által még tért és alkalmat nyújtani a további fosztogatásra.

Nagyméltóságú Miniszter úr, ne engedje azon hitet bennem megerősülni, hogy meghalt Mátyás király, oda az igazság Magyarországon, hanem ébresszen azon öntudatra, hogy él Mátyás király személyében jó Királyunk, ki szintén azon mérleggel méri az igazságot, mint azt Mátyás király tette, ki a bűnös, lett legyen az bármilyen nagy úr is, szigorúan büntette, a szegénynek támogatója, az elnyomottaknak az elnyomás járma alóli felmentését igazság szeretetéből kifolyólag eszközölte.

Nagyméltóságod is hivatalos állásánál fogva Magyarország tekintélyének megőrzése tekintetéből a panaszomban feladott bírói közegek ellen a feladott kérdő pontaim bűnhalmazata következtében a fegyelmi eljárás megindítását elrendelni kegyeskedjék, a magyar-francia társaság ellen pedig a bűnvádi eljárást megújítani annyival is inkább, mivel kuriai ítélettel bebi-

zonyítást nyert, a magyar-francia társaságnak váltóhamisítása az által, hogy a hamisított váltó hatályon kívül lett helyezve és a jogtalanul felvett összeg nekem megítélve, de nem a jogtalanul, és hamisítás következtében okozott károm.

Ha ez alkalommal is és annyi terhelő bizonyítékok fennállásával kérésem teljesítését nem nyeri, akkor és azon esetben azt mondom, nem szükség a törvény, hol az önuralom divik, hol a gazembereket fedi az igazsággal szemben a gazság, ne respektálja senki a törvényt, hamisítson, csaljon, lopjon, mert nincs erős törvényünk, nincs az igazság kiderítésére alkalmas bírói méltóság, mi eltörpültte teszi a 20. század felvilágosultságát és az embereket.

Ez világra szóló panama, mit a lapok átak a jogász világgal megismertetni, az ország-házban interpellatio alakjában előhozni és a további teendőimre nézve pedig utasítást kikérni fogok.

Nem akarom hinni, hogy Nagyméltóságod kérésem újólag elutasítaná, sem azt, hogy annyi terhelő bűnhalmaz nem volna elégséges arra, hogy hivatalát a lelkiismeretesség szerint betölteni képtelen hivatalnok ellen hivatalból a fegyelmi eljárás felügyeleti hatáskörében sem tehető megvizsgálás tárgyává.

Azért ismételve mély alázattal kérem Nagyméltóságát az ügyemben eljáró bíróságok ellen a bűnvádi eljárást megindítani.

1. Azért mert a káromra a jeles társasággal a bíróság ügyemben kézre játszott.

2. Többszöri kérésem nem hallgatta meg, engem ellenfelemmel szemben soha meg nem idézett és meg nem hallgattak.

3. Írásban beadott, a tények bizonyítását figyelmebe nem veték.

A vádlottat a hamisítás beismerése daczára a vád alól fölmentette a nélküli, hogy beismerése alapján a károm megtérítéséről a legkevésbé is intézkedett volna, továbbá az 1895. XXXIII. t. cikkben és a 29-ik § ában és XXI ik fejezetben az mind elé van írva, a felek bármelyike indítványára, illetve kérésére a bíróság más bíróságot jelöl ki, még azon esetben is, ha az irányban jogerősen befejezett ítélettel alana szemben.

Azért mély alázattal kérésem újítva, szíveskedjék a magyar-francia részvénytársaság ellen a bűnvádi per megújítását vagy újra felvételit elrendelni szíveskedjék, mert a váltóhamisítást nem csak a beismerésével, hanem a kuria ítéletével is bizonyítom, mert a váltóhamis tartalmaért összes vagyonomat, üzletemet elárverezte, saját maga részére megvette és el is vette, dacára annak, hogy ártatlanságom és a jeles társaság jogtalan cselekedete árverés előtt be volt ismerve és a jogtalan követelése is az utolsó fillérig perköltséggel együtt ki volt fizetve.

Nagyméltósága birtokában levő ujságkivonat teljesen megfelel a tényállásnak, hogy mily borzasztó igazságtalan gazságot követtek el velem szemben a házagos törvényeink segítségével, hogy nem csak rajtam történt, hanem országszerte ezeket, meg ezeket fosztottak meg, azt mutatják a lapok is.

Erzsébetváros, 1903. július hó 27-én.

Alázatos szolgálja

Kelemen Lajos.

Igy a kérvény, amelynek minden sorából kéri a vagyonától jogtalanul megrabolt egyszerű polgár kétségbeesése és a bírói igazságszolgáltatásban megrendült bizalma. Kíváncsiak vagyunk az igazságügyi kormány agyonhallgatja-e ezt a förtelmes ügyet, amelynek áldozata igazságot kér csupán tőle.

Ujdonságok.

— Országos dalünnep Temesvárt.

Az országos dalversenyt augusztus 20-án tartják meg Temesvárt. A szegedi dalárda szintén részt vesz a három napig tartó versenyen és pedig a „Dinom-dánom” és „Dal a dalról” című számokkal. A szegedi dalárda már sokszor nyert második díjat, de az első díjtól rendszeren a működő tagok ütötték el. Erdélyi Sándor karmester kitűnő fegyelmet tart, amíg dirigál, de amúgy a dalárdában nincs fegyelem. A

vasuton és az ismerkedési estélyen rendszeresen kiéneklék magukat a tagok, akik a verseny előtt alszának legkevesebbet, viszont annál szorgalmasabban barátkoznak. Az is nagy baj, hogy vannak a dalárdának olyan tagjai is, akik egész éven át feléje se néznek, de versenyek előtt pár héttel jelentkeznek a kedvezményes utazásért. Óhajtánánk, hogy ezek a hibák megne történjenek többé s akkor hisszük, hogy az első díjat minden versenyről elhozza a szegedi dalárda.

— Mindig gyalázzák a magyart.

Felháborító dologról értesítenek bennünket. Magyar katonák panaszojják keservesen, hogyan alázzák meg őket nap-nap után a Haynau-utód tiszt. Itt történt Szegeden. A tüzesvéri osztrák tiszt, aki a magyar katonákat állandóan csak „Ihr Kossuth-betyáren” cimezi, nemrég, midőn kivonult gyakorlatra a legénységgel, szemébe ötlött a házakon lengő nemzeti lobogó, ily szókra fakadt:

— Warum hengen diese Fetzen drausen? (Miért lógnak kint ezek a rongyok.)

Szegény magyar fiúk keze ökölbe szorult, de némán kellett hallgatniok a gyalázkodást. Nem mondhatták neki, hogy hátrább az agarakkal, mert a magyar katonának a katonaságnál hallgass a neve, mi azonban tanácsoljuk a magyarfalónak, hogy ne tüzeskedjen, mert Szegeden az ilyesmit nem tűrjük. Nur nicht so hitzig! (Csak ne oly tüzesen.)

— Ki lesz az új árvaszéki ülnök?

Az őszi közgyűlés fogja nyugdíjazni Bérczy Antal árvaszéki ülnököt, aki már hosszabb idő óta betegeskedvén, nyugdíjazását kérte. Az ülnöki állásra dr. Tóth Mihály és dr. Zambó György a komoly jelöltek, míg az esetleg megüresedő aljegyzői állásra Ferenczy Béla, a gazdasági tanácsosztály tehetséges és szorgalmas jegyzője.

— Az építkezési tanács nem kell.

Szeged város tanácsának és köztörvényhatósági bizottságának végtelen kiskoruságára vall az a körülmény, hogy a királyi bizottságot építkezési ügyekben képviselő középítkezési tanácsot még ma is fentartja, holott már éppen husz esztendeje a kormánybizottság megszűntének és ez évben már a szerencsétlen kezű Tisza Lajos gróf szobrot is fölállítja a város pénzén a szolgálalkúség. A középítkezési tanácsra nincs többé szükség. El kell törölni ezt az akadékoskodó, vaskalapos, felesleges intézményt könyörtelenül, mert ez is egyik akadály a város szabad fejlődésének, de különben is sok pénzbe kerül. Van nekünk városi tanácsunk, a melynek elég okos emberek a tagjai, hogy nyugodt lélekkel rábizzuk az építkezések ügyét. El kell törölni ezt a fölösleges intézményt. A köztörvényhatósági bizottság szegénységi bizonyítványt allit ki magaról, ha továbbra is fenn akarna tartani.

— **Esküvő.** Tapé község jeles képzettségű jegyzője, *Bonyhay Sándor* szerdán esküdött örök hűséget a bajos *Scultéty Elza* kisasszonynak, néhai *Scultéty László*, a Dunagőzhajózási társaság volt szegedi ügyvezetője leányának.

— **Világfürdő Dorosmán.** A gyógyhatású szikvizéről régóta ismert kiskundorosmai fürdőt 40 évre dr. *Dobay Gyula* ügyvéd, *Jeney Mihály* mérnök és *Pongrácz Mihály* bankárnak adta át Dorosma város képviselőtestülete oly kikötéssel, hogy 400.000 korona befektetéssel tartoznak a fürdőt modern színvonalra emelni.

— **Jóteköny estély.** A szegedi jóteköny magyar asztaltársaság augusztus hó 1-én a Csikós-féle kerthelyiségben ónagsága Szmollény Nándorné urnó védnöksége alatt a „Délvidéki Magyar Közművelődési Egylet” javára a „szegedi dalárda” szíves közreműködése mellett világposztóval, virágcsatával és műkedvelői előadással egybekötött nagy jóteköny estélyt rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépti-díj: személyenkint 1 kor. 40 fill., este a pénztárnál 1 kor. 80 fill., Csalad-jegy (3 személyre) 3 kor. 40

fill., este a pénztárnál 4 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirtalpig nyugtáztatnak. A zenét Murka Bandi jóhírnevű zenekara szolgáltatja.

— **Diszcsizma a királynak.** Egyik debreczeni cipésziparos aziránt folyamodott Ő Felségéhez, hogy az általa készített és a debreczeni cipész ipari kiállításon bemutatandó diszmagyar csizmát Ő Felségének felajánlhassa. A kérvény minden megiegyezés nélkül érkezvén le a kabinetirodától, az iparkamara arról értesíti most polgártársunkat, hogy e kérelmet ott fenn nem találták figyelembe vehetőnek. A király most nem rendel szoros magyar csizmát, úgy látszik, ami van, az is szorítja a lábát.

— **Mire megvénülünk.** Az öregségnek sokszor keservek az évei, különösen ha a munkaképtelenség miatt beköszönt a hajléka a nyomor. Ezért még munkabíró férfikorában kell gondoskodni mindenkinek hogy öregségére is legyen mit a tejbe aprítani. Takarékoskodni kell. A legegyszerűbb módja ennek, ha üzletrészt vált magának mindenki a Bankegyesületnél (a Kass kávéházzal szemben) és magát heti egy vagy több korona befizetésre kötelezi. Ha szükségét szenved személyi hitel címén olcsó kölcsönt kap és a szövetkezet sorsjegynyereményeiben is részesedik.

— **Megkezdődött a vadászat.** Augusztus elsejével a szárnyas vadakra fölszabadult a vadászat. Fogolyra, fácánra szabad már lőni s augusztus 15-től kezdve már a tapsifülesekre is rossz napok következnek, mert a nyulászás is megkezdődik. A foglyok, fácánok, igen jól telettek ki s a költés a kedvezőtlen időjárás dacára sikerült. Nyul is több lesz, mint az előző években volt. Nimród híveinek igen jó esztendejük lesz az idén, a Lankaszeretek vígan szólhatnak. E helyt említjük meg, hogy a szegedi vadásztársaság is újraalakult. A tagok 200 koronát fizetnek.

— **Olcsóbb lesz a telefon.** A postás táviróigazgatóság most végzi a telefonhálózatra vonatkozó új beosztásnak előmunkalatait, melyek a távbeszélési díjak leszállítását czélozzák. Tervebe van véve a városok közötti telefonösszeköttetést zóna rendszer alapján reformálni s ennek megfelelően a távbeszélés kisebb távolságra olcsóbb lesz.

— **Az új zenei igazgató.** A váratlanul elhalt Szegedi Endre elhalálozásával megüresedett zeneiskolai igazgatói állásra a tanács első elhamarkodott intézkedését megváltoztatva az intézet legidősebb tanárát, **Menner** Jánost helyettesítette, aki a zeneiskolának minden bizonynyal igazgatója is lesz. A tanács ezzel jutalmazhatja csak régebbi érdemeit. A megüresedő tanári állásra, mint értesülünk, **Kerner** Jenő, a jeles fiatal művész is pályázni fog, miután ott hagyja az 5. honvédegyalozrednél viselt karmesteri állását, ahol hazafisága szemét szurt a teketesárga felsőbbségnek.

— **Beiratás a jogra.** Főlkértünk az alábbi sorok közlésére: A kecskeméti ev. ref. jogakadémia a beiratások szeptember hó 1—1-gig tartanak; 8—15-ig folyamodás útján a tanári kar, október 14-ig nyomós okból a jogakadémia igazgatótanácsa adhat az utólagos felvételre engedély. Beiktatási díj 20-, félévi tandíj 30-, társas-egyleti díj 10 korona. Az alapvizsgálatok szeptember 1—15-ig tartanak. Alapvizsgálati díj 24 korona. Tápiintézeti díj havonként 15 kor.

— **Az elnéző közigazgatás** Vettük és közöljük az alábbi panaszt. Tekintetes szerkesztőség! Talán önök sem vették észre, hogy a Kass vigadónak a Stefaniára néző oldalán az aszfalt-járdát az idén megszülesítették. Ez nem a forgalom, hanem a közönség akadályozása érdekében történt, mert a kiszélesített járdát a vigadó tulajdonosa foglalja el. Másnak ezt meg nem vedné a város, de neki igen. A halászlét ugyancsak ott az utcán, a város szívében szabad tűzön főzött a tulajdonos, a kihágási bíró azonban, mikor a malacot az utcán pörkölték a polgárok, megbírságotla őket. Hát járja ez? Van igazság és méltányosság? Bizony nincs. Persze, mi szegény polgárok

— **Fürdő Szatymazon.** A szegedi közönség kedvelt nyaralo telepe Szatymaz. Az a kár csupán, hogy fürdője nincsen. E czélra akar alakulni részvénytársaság, amely 30.000 korona tőkebefektetéssel nyári fürdőt, sétateret és nyílt pavilont épít, mely kaszinó lenne egy-szersmind. A telep a vasutvonal és kápolna közt lenne, szemben az új iskolával és a postával. A befizetett részvények 30 év alatt sor-soltatnának ki, míg a hiányzó részvénytőkét Szeged városa előlegezné, aminek fejében 30 év múlva a telep a város tulajdonába menne át. Az életre való terv azonban, úgy gondoljuk, a város támogatása nélkül is megvalósulhat.

— **Nemzeti könyv.** A nemzeti igények jogosultságáról és terjedelméről irt hatalmas tanulmányt **Vörös** Jenő győri ügyvéd, aki a véderőre és általában az ország függetlenségére vonatkozó, összes érvényekben levő törvényeket sorrendben közli. A magvas tanulmányt a győri „Pannonia” hadalmi és nyomdai vállalat adta ki nemzeti színű borítékban. Az ára négy korona. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján is.

— **Felhívás a magyar közönséghez.** A magyar védő egyesület, czéljához kiven — a hazai ipari és mezőgazdasági termelés és a hazai munka és nemzeti kereskedelem védelme és ez uton való nemzeti irányú fejlesztésére működését megkezdte. Ezen czélból főlkérünk ipari és mezőgazdasági termelőt, azok szövetkezeit és testületeit, — minden iparost és gazdat, akik az általuk előállított cikkeknek nagyobb forgalmát és kelendőségét óhajtják, hogy nálunk jelentsék be, milyen cikkekkel milyen mennyiségben óhajtának egyesületünk „Országos Áruforgalmi Központja” által elhelyeztetni. Főlkérünk minden kereskedőt és különösen a nagyobb fogyasztókat, intézeteket, testületeket, gyárakat, stb. akik hazai cikkekkel hajlandók szükségletüket fedezni, hogy ezen szándékukat, a kereslet tárgyát és az évi szükséglet mennyiségét nálunk jelentsék be. Főlkérünk, mindenkit, aki hazai cikkek ajánlása, terjesztése által mint kerületi és helyi képviselő, ügynök, vagy utazó állandó szép jövedelemre szert tenni, avagy rendes keresetforráshoz jutni akar, küldje be ajánlatát. Azon termelőket és termelőszövetkezeteket pedig, akik burgonyát, paradicsomot, görög és sargadinnyét, szőlőt, barackot, körtét, almát, szilvát, szilvaizt (lek-várt), diót, vaját, tojást, baromfit, stb. akár kisebb, akár nagyobb mennyiségben külföldre való szállítás czéljára már is eladni akarnak, ha egyesületünkhez fordulnak, oly kiváló külföldi czégekkel hozhatjuk összeköttetésbe, melyek e cikkekkel itthon veszik át minden, mennyiségben a legjobb elérhető áron.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan **Ferencz József keserűvizet.**

Mi hir a megyéből?

Dorosmán a kiskápolnánál (központ) augusztus 20-án tart beszámolót dr. Kelemen Béla, a tápéi kerület népszerű képviselője.

Tápén a Grulich Hermin tavezásával megüresedett tanítói állást augusztus 16-án tölti be az iskolaszék. Az általános óhajás az, hogy férfitanítóval töltsék be az állás, aki a kantornak helyettese lehessen. A legtöbb kilátása az állás elnyerésére **Steininger** Gyulának van, aki jeles oklevéllel pályázott.

Csanyon még mindig nem simultak el **Varga** Mihály plébánosnak **Forgó** Gábor közgyám és társai iránt tanusított durva banasmód következtében támadt közfelháborodás hullámai. A magáról megfeledkezett plébános oktanul megsértett hívének bocsánatkérő levelet küldött, amelyben azt írja: „nem tudom, mit beszéltem.” Helyes, a megbánást értjük. El is ért annyit vele **Varga** Mihály plébános, hogy **Forgó** Gábor és társai nem tértek át a református val-

lásra, de ez be fog következni, ha **Varga** Mihályt el nem helyezi onnan a püspök, mert a község népe nem hajlandó túrni a pap durvaságait, lévén már egyéb is a rováson. A csanyi plébános ellen éles hangon kelt ki legutóbbi számában **Hegyi** Antal lapja, a „Tiszavidék” is.

Szentes és Csongrád közt a tiszai vashíd két évi megszakítás nélküli munka után a mai napon végleg befejeztetett és még e hó 15-én szerdán megtartják rajta a teherpróbat **Czekélius** műszaki főfelügyelő jelenlétében. Az új hidat szeptember elsején adják át a közforgalomnak.

Kiskundorosma városnak a feloszlott közbirtokosság felelős vezetői ellen indított, százezer koronát meghaladó perében pénteken volt a pörfelvétel a szegedi törvényszéknél. A községet **Szell** Gyula szegedi ügyvéd képviseli. A beadvány százhusz oldalra terjed és újabb bizonyítéka annak a botrányos gazdálkodásnak, amely a közbirtokosság vagyonaival folyt. Nem hiába mondja a közmondás: közös lónak túró a háta, de igaz is. A periratot, mely a botrányos gazdálkodást leplezi le, bővebben fogjuk ismertetni.

Innen-onnan.

(Az „uj” magyar.)

Igen jellemző dolgot hallottunk; érdemes a följegyzésre.

Történt, hogy a büszke magyar megvásárolta potom pénzért a kincstár egyik rozoga házát, amelyben L. sorsüldözött állami kishivatalnok lakott, aki arra kérte az új tulajdonost, hagyná meg a lakásban három esztendeig a régi bér mellett.

— Nem bánom, de kikötöm, hogy akkor festesse ki a lakást.

— Megteszem szívesen, csak maradhassak — felelte a kishivatalnok. Most hat kössünk szerződést.

— Minek az? Magyar emberek vagyunk, nincs szükség szerződésre — felelte a büszke magyar.

— Hát jó lesz ugy is.

Kijavította, kifestette a lakást a kishivatalnok. Alig telt el azonban az első negyedév, megjelent a büszke magyar háziur.

— Felmondom a lakást.

— De hiszen három évre vettem ki, azért javítottam, festettem — hebegte a kishivatalnok.

— Meggondoltam a dolgot.

— De hiszen szerződést kötöttünk!

— Hol az írás?

— Hisz azt tetszett mondani, magyar emberek közt elég a szó is!

— Szó szellő — felelte a büszke magyar éa legyintett a kezével.

... Az ilyen magyar emberre mi nem vagyunk büszkék, hanem pirulunk miatta.

(Az okos magyar.)

Mezőrendőri kihágásért jelentette föl a tápéi magyar a szegedi szomszédját. A tárgyaláson a tápéi magyar volt a vádló.

— Kérem tehát — fejezte be a tápéi magyar a vádbeszédet — mezőrendőri kihágásban vétkesnek kimondani a mezőrendőri törvény enny. és ennyi § a alapján, valamint ugyancsak e törvény ezen §-a értelmében károm megtérisítésére kötelezni.

Elhült a szegedi polgár.

— Hát ügyvéd kend, hogy így tudja! — szólt és ész nélkül fizette a kart és a bírságot. Mert való igaz, Tápén a magyarok jól ismerik a törvényt. Sokszor rajuk huztak mar a §-okat. A karán pedig tanul a magyar.

(Falusi élet.)

Irigylem a falusi embereket. Milyen boldogság is az: falun lakni, távol a város idegölő zajától, úton-útfelelen hivalkodó büneitől. Talán ezért is szeretek oly gyakran faluzni.

Legboldogabb emberek lennének a falun a jegyzők, csak a közigazgatást ne egyszerűsítették volna annyira agyon. Jegyző barátaim siralmasan panaszkodnak is miatta.

Vigasztalódjatok. Tökéletes boldogság nincs a földön, de azért boldogság nélkül nincsen a ti éltetek se, különösen ha a golya repül hazaitokra.

Hej! de kedves madár is a golya. A nyáron Szőreghen ütött tanyát, tavaszra meg, ha

